

Boeken voor meisjes boven de twaalf jaar.

Het stapeltje heerlijkheden, dat ik na strenge selectie heb klaargelegd en waarover ik U heden schrijven wil, ligt gerangschikt naar de leeftijd. We beginnen met een boek van „kinderen vanaf twaalf jaar en ouder”, zoals het titelblad aangeeft.

Kinderen, dat zijn dus meisjes en jongens. Zeer zeker zullen de meisjes, en dan mijns inziens van twaalf tot vijftien jaar het boek in quaestie heel mooi vinden. Ik bedoel het nieuwste boek van Nienke van Hichtum: „Schimmels voor de Koets, Een schets uit het Friese dorpsleven”. U weet wel, Nienke van Hichtum is de knappe en veelgeliefde schrijfster van „Afkes Tiental”.

Nienke van Hichtum zette vóór in het boek: Voor de jeugd van 12 — 80 jaar. En dat is eigenlijk de beste kenschetsing van de lezerskring, die dit prachtige boek wacht. Oud en jong zal genieten van deze „Schets uit het Friese dorpsleven”. Tjeerd Bottema, zo thuis op het Friese platteland, heeft het boek prachtig voorzien van zwarte en gekleurde platen. Uitgever van Goor, den Haag, heeft de uitgave tot een majesteitlijke foliant gemaakt, zo'n turf van een boekdeel is het geworden- en het kost f 2,90. Nienke van Hichtum schrijft in haar voorrede, dat deze geschiedenis „gedeeltelijk op feiten berust”. Dat proeft men aan het boek. Het is zo echt levenswaar beschreven. Alss we het uit hebben, nemen we slechts node afscheid van Sjoerd met zijn Heit en Mem, van Bouwe, zijn jongere broer en Marijke, zijn zuster, van al de vrienden en vriendinnen of alleen maar dorpsgenoten, die zich rondom hen hebben geschaard en waaronder prachttypen zijn. Het boek vertelt de geschiedenis van een daglonerszoon Sjoerd, die bij het spelen een ongeluk krijgt, zijn knie ernstig bezeert en nu niet goed meer lopen kan. Dan zet de flinke Sjoerd, een echte „Stanfries”, juist dit ongeluk om in een geluk — in een kracht, die hem omhoog stuwt, uit de treurige armoede, die op het eind der vorige eeuw, zo tussen 1880 en 1900 geheerst moet

hebben onder de Friese dagloners. Sjoerd belooft het zijn moeder: Eens zal hij „Schimmels voor de Koets” hebben. Al plaagt ze hem met de tweede helft der Friese zegswijze: dat dat wel eens: „vlooiën voor de koekepan” konden zijn — toch gelooft ze in haar flinken jongen, die zich langzaam maar zeker omhoogwerkt.

Maar daartoe moet hij weg van het platteland, moet hij naar de stad, waar hij een Oom heeft wonen, die het ook al een eind geschopt heeft. Hoe goed is Sjoerds verblijf bij Omke Bouwe in Amsterdam getekend. Omke wou graag, dat Sjoerd trouwde met een nichtje van hem, een stads nufje: Lucie. Maar Sjoerd kiest zijn bruidje zelf, zijn lieve Ietsje, het eenvoudige Friese meisje. Natuurlijk geeft dat even verwijdering, want oom en neef zijn allebei „koppige Friezen”. Doch alles komt terecht. Als Sjoerd zijn Ietsje zal trouwen, is 't in een koets met twee witte schimmels-zijn Heit en Mem er mee in. Waarlijk, dit is een boek voor de „Jeugd van 12 — 80” en zeker voor de meisjes van 12 — 15.

Dit boek is verschenen Februari 1936. Zeer raad ik de meisjes van 12 — 15 aan ook het voorlaatste boek van de schrijfster te lezen: Jelle van Sikke-Froukjes. Ook zo'n mooi groot boek vol verkwikkende en uitnemend vertelde taferelen van dorpsleven en van de strijd van een jong, energiek menskenkind, dat „eronder uit” wil- en er onderuit komt.

Nonnie's Proeftijd is een gezellig boek van Nanny Franken, geïllustreerd door Rie Reinderhoff, uitgegeven bij Kluitman, Alkmaar. De prijs is f 1,75, gebonden in een keurige aantrekkelijke linnen band.

Nonnie's Proeftijd zal Indische meisjes, zo van 14-17 jaar, misschien nog méér boeien dan onze Hollandse lezeresjes. Want het boek bevat de geschiedenis van een der vele meisjes, in Indië geboren, dochters van Hollandse huize, die naar Holland gebracht worden, om daar haar verdere opvoeding te genieten.

Nonnie is het enige kind van meneer en mevrouw van Kol. Haar moeder moet haar in 't begin van het boek als volgt kenschetsen: „Non is een lieve meid, maar een beetje verwend en eigenzinnig”. Vader geeft voor die verwendheid en eigenzinnigheid een reden op, die misschien in Indië *niet* met volle instemming gelezen zal worden: „Zo is 't nu eenmaal bij ons in Jan Oost. Die jongeluidjes daar zijn gewend, alles te kunnen krijgen, wat hun hartje begeert: pretjes, sport, dansen en partijtjes zijn aan de orde van de dag en als je eenmaal in het schuitje zit, moet je meevaren”. Toch staat het jaartal 1936 op het boek.

De *proef* wordt genomen, hoe Nonnie zich ontwikkelen zal, als ze bij vreemden in huis komt. Daarom wordt het aanbod om opgenomen te worden in het grote, fleurige gezin van haar oom in Apeldoorn dankend afgeslagen. — Non zal betalend logé zijn in huis bij een leeraar en dus voor een deel op eigen benen staan, voor een ander deel ondergeschikt zijn aan den niet malsen meneer Tervaaert.

Hevige conflicten kunnen niet uitblijven. Oom en Tante in Apeldoorn worden uitkomst in bitterste nood, en ik moet zeggen: toen had Nonnie alle reden om woest te zijn op de meer dan onhebbelijken jongsten zoon des huizes. Alleen had ze de zaak niet aldus moeten aanpakken; eerst eigen rechter zijn en toen in drift vluchten.

Doch als het jaar teneinde loopt Vader en Moeder daar in Indië, Apeldoorn hebben opgebeld, waar Nonnie Oudejaarsavond viert in den kring harer familie, dan kan Oom van Kol van ganser harte zeggen: „We hebben ons nichtje dat hier zes maanden geleden als 't verwende poppetje in Holland aankwam, leeren kennen als een lieve, flinke meid, die haar ouders in de toekomst, zonder twijfel, veel vreugde zal geven”.

De Uitgeversmaatschappij de Tijdstroom in Lochem heeft een kloek boekdeel uitgegeven van een jonge schrijfster: Stins van Idserda. Het heet: „Bakvisch af!” en de lokkende bandtekening geeft zo'n paar bakvissen weer in al haar blijdschap om de verkregen vrijheid, nu ze „Bakvisch af!” zijn geworden en als zelfstandige jonge meisjes het leven ingaan. Over zeven saamgezworenen gaat het, die met elkaar de H. B. S. tijd hebben doorgemaakt, en afgesproken hebben, dat ze aan het eind van hun eerste jaar der-vrijheid gezamenlijk een zomervacantie zouden doorbrengen. De manier waarop hebben ze vooruit al gekozen: een voettoer maken door Nederland en in Jeugdherbergen slapen. Een der zeven moet al

in gebreke blijven haar belofte te vervullen — die is verloofd en gaat met haar aanstaande en hun wederzijdse ouders een buitenlandse reis maken. Blijven er zes — die elkaar, terwijl ze de reis in mekaar zetten, heel wat te vertellen hebben. Het Jaar Eén der Vrijheid is in 't algemeen niet meegevallen. Bakvis af zijn stelt hoge eisen. — Hoe moeilijk is 't, onder de omstandigheden van deze tijd een plaatsje aan des levens dis te vinden. Vooral de arme, lieve Pil kan daarvan meepraten. Hoe kies helpen haar tochtgenootjes haar, zonder dat ze 't weet, opdat ze tijd en geld zal hebben voor 't uitstapje. Later verraaft het uitbijstertje der zes, de lastige Miep, de zaak en het wordt een pijnlijk geval. — We zijn blij, als Miep dan maar de trein neemt, omdat dat prille, frisse doen, dat primitieve leven der treksters niets is voor haar, al geheel verwend door wereldse vermaken. — Dit boek kan de Indische meisjes, die toch vroeg of laat wel eens in Holland zullen komen, een aantrekkelijk en goed beeld geven van wat Jeugdherbergen betekenen kunnen in jonge levens aan mogelijkheden tot puur genot. En als je dan net als Door, op je zwerftochten er één vindt, die je in Duitschland al hebt aangetroffen in een jeugdherberg, een jongen Deen — tot wien je je dadelijk sterk aangetrokken hebt gevoeld, en je bent in staat, die uit te nodigen op de grote boerderij van je ouders, waar je eerst al je vriendinnen te logeren hebt mogen hebben ter afwisseling van het verblijf in Jeugdherbergen — dan kan je zeker van een geslaagde zomer spreken. „Bakvisch Af!” geeft talloze mooie of grappige of merkwaardige trekkers-liederen, zoo tussen de tekst door. De platen en band van Stegeman zijn heel goed. f 2,90 kost dit mooie boek, een echte feestgave.

Van dezelfde schrijfster heb ik ook gelezen: „Moed houden, Maud!” Een titel, die voor zichzelf spreekt. Maud houdt moed- en 't is prettig dat mede te maken (eveneens uitgave Tijdstroom f 2,90).

„Naar het lichtende Doel” is geschreven door Maren Koster en uitgegeven door van Goor den Haag (f 1,50). Uitnemend is de bandtekening van Machteld den Hertog. Echter komt die nog mooier uit op de papieren omslag dan op de linnen band zelf. Fel vlamt ons tegemoet de „roodblonde krullebol” van Lia, die met Jan Dedelo naar het Lichtende Doel zal schrijden — naar een gelukkig huwelijksleven. Doch eer Lia jubelend kon uitroepen: „We zullen werken. Jan, voor onze toekomst werken!” is er heel wat gebeurd. Lia

was egoistisch en pretlievend, liet haar zuster voor alle huishoudzorgen opkomen, als mama op reis is. Jan is motorrijder en een snelheidsmaniak. Als die twee gekibbeld hebben, waagt Jan Dedelo hun beider jonge leven. — Ze komen allebei in de Majella-stichting (een groot ziekenhuis) in Bussum terecht en Lia is zelfs te boos op Jan om naar zijn toestand te vragen. Lia knapt vrij gauw op. — Jan moet een been missen. Later vinden ze elkaar in Londen terug. Dan blijkt het ongeluk hen beiden en vooral Jan, tot bezinning gebracht te hebben. De oude vriendschap herleeft en wordt tot het mooie gevoel, dat hen moedig op het Lich-tende Doel af doet gaan — al ligt het nog verre verwijderd.

Dit boek acht ik voor 16 — 18 jarigen.

Nu kom ik aan het laatste en merkwaardigste boek van mijn stapel. Het heet: De zes zusters. Het is geschreven door Mrs. Alfred Sidwick en uit het Engels vertaald door Anna van Gogh.-Kaulbach. Uitgave de Tijdschroom Lochem. Parijs f 2,90.

Dit boek is bijna een volslagen roman. Blijkens een annonce noemt de uitgever het een „meisjesboek”. Maar dan toch zeker voor meisjes van 18 — 21 jaar. En menige Moeder en Grootmoeder zal dit boek lezen, of het voor haar en niet voor de meisjes geschreven was.

Het is een uitmuntend staal van een boek, door een vrouw geschreven over vrouwen, voor vrouwen, voor meisjes. Een moeder verhaalt over haar zes dochters en doet dat vol humor. Eén zoon heeft ze, haar zesde kind, en daarop volgt dan een nakomertje, weer een dochter. Door haar humor boeit ze ons, de moeder der zes dochters. Zo lezen we en lezen we door. En dan gaan we haar steeds meer bewonderen en liefhebben. Om haar moed, om haar nimmer falend vertrouwen in haar kinderen — om de opgewektheid, waarmee ze zich door zware zorgen slaat. Als haar Celia zo gedwarsboomd wordt in haar geluk door de nare Mrs. Cleveland, die een meisje zonder geld niet goed genoeg vindt voor haar enigen zoon.

Hoe ademen we met mevrouw Brooke, de moeder der zes dochters, op, als Bill Cleveland zich niet aan zijn moeder stoort en als een Gulliver in het land der dwergen doodkalm de draden verbreekt van het weefsel der intriges, dat zijn moeder om hem had gesponnen.

Als haar Hester naar Londen trekt, heel eigenaardige ideeën over het huwelijk opdoet en met

een communist gaat samenwonen, dien ze in haar overspannen verbeelding de Rode Dictator noemt. — En hij zichzelf eveneens. Doch de Rode Dictator gaat als een lam weg en mee achter zijn flinke vrouw aan, die hem wel weer terug zal nemen en wel weer voor hem zal werken en hem alleen maar eens flink op zijn nummer zal zetten. Als een vrouwelijke detective heeft mevrouw Brooke de toestand geraden en Hester bevrijd. En Nancy trouwt niet zo maar met den jongen weduwnaar George Vincent! Daar gaat héél wat felle avonturen aan vooraf. Zelfs Martha, die zo kalm en veilig getrouwd lijkt met haar Luke, bezorgt haar moeder op haar beurt groot verdriet door haar het vooruitzicht op haar eerste kleinkind te ontnemen. — De kalme Martha is onvoorzichtig over een hek geklommen. — En zo gaat het leven voort met altijd wat anders, voor moeder Brooke altijd wat nieuws en lang niet altijd wat goeds. — Maar wat er aan goeds is, is wel heel goed. — De liefde, die man en vrouw verbindt. — een liefde, die moeder Brooke de kracht en het vernuft geeft, zichzelf door de moeilijkheden met de kinderen heen te slaan. Vader heeft al zoveel aan zijn hoofd! Die moet zorgen voor al het geld, dat al die dochters en de zoon nodig hebben, hoe bescheiden ook ieder een in haar en zijn eisen is en hoe Mrs. Brooke werkt, om de eindjes bij elkaar te brengen. We ademen op, als we lezen, dat de rijke schoonzoon Vader Brooke tot zijn compagnon benoemt en daardoor de hele financiële toestand opklaart. Een mooi, vol, zeer boeiend boek, dat ge telkens weer eens ter hand zult nemen om er prettige uren mee door te brengen.

S. Lugten — Reys.

Glück.

Was ist das Glück?

Es ist nicht dort, es ist nicht hier
Lerne überwinden, lerne entsagen
Und ungeahnt erblickt es dir.

Goethe.